

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการสอนอย่างมีแบบแผนต่อระดับความวิตกกังวลและความสามารถของบิตามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด ซึ่งเป็นการวิจัยแบบ 2 กลุ่มคือ กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติจากแพทย์หรือพยาบาลเพียงอย่างเดียว

กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจากผู้วิจัยและได้รับการสอนปกติจากแพทย์และพยาบาลร่วมด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการสอนอย่างมีแบบแผนต่อระดับความวิตกกังวลและความสามารถของบิตามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลและความสามารถของบิตามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนและกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ระดับความวิตกกังวลของบิตามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผน หลังการทดลองจะต่ำกว่าก่อนการทดลอง

2. ระดับความวิตกกังวลหลังการทดลองของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

3. ความสามารถของบิดามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดหลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการศึกษา คือ บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่พบบุตรมารับการผ่าตัดแบบไปกลับที่ห้องผ่าตัดผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเด็ก ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดจำนวน 30 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง อย่างละ 15 ราย

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 3 เดือน เริ่มจากเดือนมิถุนายน 2538 ถึงเดือนสิงหาคม 2538 โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยจัดตามลำดับคู่คือ บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบรายแรกที่พบบุตรมานัดผ่าตัดที่ห้องผ่าตัดผู้ป่วยนอกที่มีคุณสมบัติถูกต้องตรงตามเกณฑ์ทั้ง 7 ข้อ ที่ผู้วิจัยตั้งไว้จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุมเป็นอันดับแรกและรายต่อไปจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มทดลองจะใช้วิธีการคัดเลือกแบบคู่คี่เช่นนี้ตลอดไป จนกว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มครบตามต้องการ คือ กลุ่มละ 15 ราย โดยผู้วิจัยจะปฏิบัติดังนี้

1. กลุ่มควบคุม หลังจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุมเป็นอันดับแรกได้รับการสอนแบบปกติจากพยาบาลประจำห้องผ่าตัดผู้ป่วยนอกเรียบร้อยแล้ว ผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 ซึ่งผู้วิจัย

มอบหมายให้เป็นผู้ดูแล และประสานงานและรับผิดชอบกลุ่มควบคุมขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมเพื่อตอบแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบวัดความวิตกกังวล และแบบวัดความสามารถในการดูแลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดโดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที เมื่อกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เสร็จเรียบร้อยแล้ว ตัวอย่างประชากรในกลุ่มควบคุมได้กลับมาทำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ซ้ำอีกครั้งหนึ่งในวันที่พบคุณครูมารับการตรวจหลังผ่าตัดคือ หลังจากทำผ่าตัดได้ 7 วัน ผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 จะกระทำเช่นนี้จนได้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมครบ 15 ราย

2. กลุ่มทดลอง หลังจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุมเป็นอันดับแรกได้รับการสอนแบบปกติจากพยาบาลประจำห้องผ่าตัดผู้ป่วยนอกเรียบร้อยแล้ว ผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยมอบหมายให้เป็นผู้ดูแล ประสานงาน และรับผิดชอบกลุ่มทดลอง ขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง เพื่อตอบแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบวัดความวิตกกังวล และแบบวัดความสามารถในการดูแลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดโดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที เมื่อตัวอย่างประชากรในกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยกล่าวทักทายเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการสอนเรื่องความรู้เกี่ยวกับโรคไส้เลื่อนขาหนีบตามแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้เป็นการสอนโดยวิธีการบรรยายประกอบแผ่นภาพ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับความหมาย สาเหตุ การรักษา การดูแลก่อนและหลังการผ่าตัดเป็นเวลา 30 นาที ระหว่างการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม เพื่อระบายความคับข้องใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของบุตรเป็นระยะ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนแล้วจะนัดให้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองมาทำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ซ้ำอีกครั้งหนึ่งในตอนเช้าของวันที่แพทย์นัดมาตรวจหลังผ่าตัด หลังจากทำผ่าตัดได้ครบ 7 วัน ผู้วิจัยจะกระทำเช่นนี้จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 15 ราย

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากระยะเวลา 3 เดือน ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดทั้งหมด จำนวน 30 ราย ซึ่งเป็นบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด โดยจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอย่างละ 15 ราย นำประชากรกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาทำแบบสอบถาม 2 ชุด คือแบบวัดความวิตกกังวล และแบบวัดความสามารถในการดูแล ก่อนและหลังการผ่าตัดโดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจากผู้วิจัย หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดกลุ่มละ 15 ราย มาคิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุด คือ

1. แบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญเป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบวัดความวิตกกังวลของสปีลเบอร์เกอร์ (Spielberger) ชื่อ The State-Trait Anxiety Inventory Form X-1 ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา คชภักดี ดร.สายฤดี วรกิจโกศาทร และดร.มาลี นิสสัยสุข เครื่องมือชุดนี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ใน 10 ท่านเห็นด้วย ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำไปทดลองใช้กับบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบ จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเที่ยง .925

2. แบบวัดความสามารถของบิดามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบวัดความสามารถของบิดามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการผ่าตัดเกี่ยวกับความหมายของโรคไส้เลื่อนขาหนีบ อาการ สาเหตุ การรักษา การดูแล

ก่อนผ่าตัดและการดูแลหลังผ่าตัด เครื่องมือชุดนี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน นำมาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบวัดนี้ไปใช้กับบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด จำนวน 30 ราย

3. แผนการสอนบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด โดยยึดหลักการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและบิดามารดาของผู้ป่วยเด็ก ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความครอบคลุมตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหลังการแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง และเป็นที่ยอมรับว่า แบบแผนการสอนนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยโดยเป็นมารดา ร้อยละ 73.3 มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 36.7 อายุระหว่าง 18-21 ปี ร้อยละ 30 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบว่า มีสถานภาพการสมรสคู่ ร้อยละ 83.4 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.7 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 33.4 (ตารางที่ 1)

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองมีค่าต่ำกว่าก่อนการทดลอง (ตารางที่ 3)

จึงสรุปได้ว่าผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งระบุว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด กลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนหลังการทดลองจะต่ำกว่าก่อนการทดลอง

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความ

วิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีค่าน้อยกว่าของกลุ่มควบคุม (ตารางที่ 3)

จึงสรุปได้ว่าผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ซึ่งระบุว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด หลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดูแลของบิดามารดาผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด หลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดูแลหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าของกลุ่มควบคุม (ตารางที่ 4)

จึงสรุปผลได้ว่าผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ซึ่งระบุว่าความสามารถของบิดามารดาในการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดหลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลของการวิจัย ผู้วิจัยขอแนะนำตามสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลอง จึงเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยในข้อ 1 ที่ว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนหลังการทดลอง จะต่ำกว่าก่อนการทดลองและผลการวิจัยยังพบอีกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมก็มีค่าต่ำกว่าก่อนการทดลองเช่นกัน

2. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลก่อน-หลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่า จึงเป็น

ไปตามสมมติฐานของการวิจัยในข้อ 2 ที่ว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะลดลงมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

ผลการวิจัยข้อ 1 และ ข้อ 2 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมิทและวูลริจ (Schmitt and Wooldridge, 1973) พบว่ากลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการเตรียมทางด้านจิตใจก่อนการผ่าตัดจะมีความวิตกกังวลและมีความต้องการยาแก้ปวดน้อยกว่ากลุ่มผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการเตรียมทางด้านจิตใจ และกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการเตรียมทางด้านจิตใจจะได้รับการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลได้เร็วกว่ากลุ่มที่ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการเตรียมทางด้านจิตใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนาร์ตัน โปธาเจริญ (2519) พบว่าผู้ป่วยก่อนผ่าตัดทรวงอกหรือช่องท้องที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผน มีอาการแสดงถึงความวิตกกังวลน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามกิจวัตรของตึกผู้ป่วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทอทซ์ (Toth, J.C., 1980) เรื่อง "ผลของการสอนอย่างมีแบบแผนเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยก่อนออกจาก ซี.ซี.ยู" ที่พบว่าผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดไปเลี้ยงที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนมีระดับความวิตกกังวลต่ำกว่าผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดไปเลี้ยงที่ไม่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรณงาม พรณเชษฐ (2525) ที่พบว่าการพยาบาลเมื่อแรกรับอย่างมีแบบแผนสามารถลดความเครียดของผู้ป่วยได้มากกว่าการพยาบาลเมื่อแรกรับตามกิจวัตรของโรงพยาบาล เบญจวรรณ แก้วเวชวงศ์ (2526) ที่พบว่ามารดาเด็กป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับการพยาบาลอย่างมีแบบแผนมีความวิตกกังวลลดลง

แสดงว่าจากการวิจัยครั้งนี้ระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลอง และในกลุ่มควบคุมก็ปรากฏว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด คือ กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ หลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อน

ขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคไส้เลื่อนขาหนีบ อาการ สาเหตุ การรักษา การดูแลก่อนผ่าตัด และการดูแลหลังผ่าตัด โดยสอนเป็นรายบุคคลจากผู้วิจัยทำให้บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กมองเห็นปัญหาของตนเองและบุตรได้อย่างชัดเจนสามารถแก้ปัญหาเองได้ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบิดามารดาผู้ป่วยเด็กและผู้วิจัย ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองมีความไว้วางใจและกล้าที่จะปรึกษาปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ กับผู้วิจัย ซึ่งปัญหาเหล่านั้นได้รับการช่วยเหลือหรือผ่อนคลายลงไป และการให้การสอนอย่างมีแบบแผนเป็นรายบุคคลทำให้บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และเกิดความรู้สึกว่าตนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตใจจึงทำให้ระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาผู้ป่วยเด็กลดลง

และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองลดลง อาจเนื่องมาจากผู้ป่วยเด็กซึ่งเป็นบุตรของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้รับการทำผ่าตัดไปเรียบร้อยแล้วและผู้ป่วยเด็กเหล่านั้นต่างหายเป็นปกติและไม่มีโรคแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด การที่บุตรเจ็บป่วยและต้องการรักษาโดยการผ่าตัด การผ่าตัดของบุตรเป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เกิดความวิตกกังวล เมื่อต้นเหตุแห่งความวิตกกังวลหมดไปความวิตกกังวลก็จะลดลงตามไปด้วย จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าระดับความวิตกกังวลของบิดามารดาผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดในกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนและกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ หลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม

3. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดูแลก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดูแล หลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุมจึงเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 3 ที่ว่าความสามารถในการดูแลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดหลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

เรมวอล นันท์ศุภวัฒน์ (2523) และโฮว์เวท (Hrovath, 1982) ที่พบว่าความรู้ ความเข้าใจในโรคที่เป็นจะส่งผลต่อการดูแลตนเอง สมพร ชินโนรส (2525) พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในไตกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผน มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ นอกจากนี้ยังพบว่าเกิดภาวะแทรกซ้อนน้อยกว่าและระยะเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาลหลังผ่าตัดสั้นกว่ากลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการสอนตามปกติ นิตยา เพ็ญศิริรักษา (2529) พบว่าผู้ป่วยโรคหน้าทรวงเรือรงที่ได้รับการสอนตามรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ มีความเชื่อต่อผลดีของการปฏิบัติตามคำแนะนำ เกิดความพึงพอใจและปฏิบัติตามคำแนะนำดีขึ้น และดีกว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน (2530) พบว่าผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมที่ได้รับการสอนตามรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพมีความเชื่อที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำ เกิดความพึงพอใจ มีแรงจูงใจ และเกิดการปฏิบัติตามคำแนะนำได้ดีขึ้น และดีกว่าผู้ป่วยที่ได้รับการสอนตามปกติ เพลินตา ศิริปการ (2533) พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนมีระดับความรู้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าความสามารถในการดูแลของบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจะดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ เนื่องจากกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจากผู้วิจัยนั้น ทำให้บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรคไส้เลื่อนขาหนีบ อาการ สาเหตุ การรักษา การดูแลก่อนผ่าตัด และการดูแลหลังการผ่าตัด และได้นำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับ ไปปฏิบัติต่อผู้ป่วยเด็กซึ่งเป็นบุตร ทำให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติหรือการดูแลผู้ป่วยได้ถูกต้องนั่นคือ หลังจากได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนจากผู้วิจัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีความสามารถในการดูแลสูงขึ้น หรือมีความสามารถในการดูแลดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผลของการสอนบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดอย่างมีแบบแผน ส่งผลให้มีความสามารถในการดูแลดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองด้วยกันเองก่อนการทดลองและมีความสามารถดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมหลังจากการทดลอง

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ความสามารถในการดูแลหลังการทดลองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสามารถในการดูแลดีกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ที่เป็นบิดามารดาของผู้ป่วยเด็กโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด มีสัญชาตญาณของความเป็นผู้ให้กำเนิดได้ทำหน้าที่เลี้ยงดู ดูแล เอาใจใส่ผู้ป่วยเด็กที่เป็นบุตร ซึ่งเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพาเป็นอย่างดีจึงส่งผลให้มีความสามารถในการดูแลบุตรหลังผ่าตัดได้ดีถึงแม้ว่าจะไม่เคยมีประสบการณ์ในการดูแลบุตรที่ได้รับการผ่าตัดมาก่อน แต่ด้วยความรักความห่วงใยและความผูกพันที่มีต่อบุตร เป็นแรงผลักดันและเป็นพลังใจให้บิดามารดาที่มีความตั้งใจในการดูแลบุตรหลังผ่าตัดให้ดีที่สุด จนทำให้มีความสามารถในการดูแลหลังผ่าตัดได้ดีกว่าก่อนการทดลอง

สรุป จากการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องและผลของการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการให้การสอนอย่างมีแบบแผนในเรื่องของโรคไส้เลื่อนขาหนีบที่มีสาระ เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของโรค อากาโร สาเหตุ การรักษา การดูแลก่อนผ่าตัดและการดูแลหลังผ่าตัดสามารถส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนมีระดับความวิตกกังวลหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนหลังการทดลอง จะมีระดับความวิตกกังวลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนตามปกติ และกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนหลังผ่าตัดจะมีความสามารถในการดูแลดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนตามปกติ ถึงแม้การวิจัยครั้งนี้จะปรากฏผลว่า

1. ระดับความวิตกกังวลของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม
2. ความสามารถในการดูแลของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม

ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายและสรุปผลการวิจัยไว้เรียบร้อยแล้ว แต่อย่างไรก็ตามการทำวิจัยในครั้งนี้ผลของการวิจัยทั้งหมดได้ผลตรงตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ทุกประการ และผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าการศึกษาผลของการสอนอย่างมีแบบแผนของการทำวิจัยนี้จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้พยาบาลและ

ผู้บริหารการพยาบาลได้ตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการให้ข้อมูล คำแนะนำ หรือการสอน อย่างมีระบบระเบียบแก่ผู้ป่วยและญาติ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมที่จะส่งผลให้ผู้ป่วยปฏิบัติตัวได้ถูกต้องตรงกับแผนการการรักษาพยาบาล ญาติ และครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยหายจากโรคและกลับเป็นปกติในเวลาที่รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ด้านการบริหารการพยาบาล

1. ผู้บริหารการพยาบาลควรพิจารณานำหลักของการสอนอย่างมีแบบแผนไปใช้กับผู้ป่วย และครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางการพยาบาล อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยและครอบครัวให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลทำให้หายและกลับเป็นปกติได้รวดเร็วขึ้น
2. ควรพิจารณาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้สุขศึกษา การสอนและการให้คำแนะนำที่มีแบบแผนแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวเห็นความสำคัญของการดูแลตนเอง และร่วมมือในการรักษาพยาบาลเป็นการยกระดับมาตรฐานการพยาบาลให้ดีขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารการพยาบาล และพยาบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการให้คำแนะนำหรือการสอนอย่างมีแบบแผนแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในโรคอื่น ๆ โดยให้ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมควบคู่กันไป ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยและครอบครัวเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง

ด้านบริการการพยาบาล

1. พยาบาลตลอดจนเจ้าหน้าที่ทางการพยาบาล ควรตระหนักในความสำคัญของการให้คำแนะนำและการสอนแก่บิดามารดาของผู้ป่วยเด็กเท่าเทียมกับการดูแลผู้ป่วยเด็ก

2. นำแผนการการให้การพยาบาลเพื่อลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติไปปฏิบัติจริงตามขั้นตอนอย่างมีแบบแผนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วยและญาติ

ด้านวิชาการ

1. เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อค้นหารูปแบบการสอนที่มีวิธีการที่ดีเหมาะสมแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแนวโน้มในการรักษาพยาบาลที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากปัจจุบัน
2. นักการศึกษาพยาบาลควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักศึกษาพยาบาลได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการให้การสอนและข้อมูลจัดเป็นประโยชน์แก่บิดามารดา และครอบครัวของผู้ป่วยเด็ก เนื่องจากผู้ป่วยเด็กเป็นบุคคลที่ต้องการการพึ่งพาเพราะไม่สามารถดูแลตนเองได้ เพื่อให้ผู้ป่วยเด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสมกับโรคและสภาพการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่จากบิดามารดาและครอบครัว อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยเด็กหายเป็นปกติได้เร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากได้มีการตรวจสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือแล้ว ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้ค่าเป็นที่ยอมรับได้ว่ามีความเที่ยงจริง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ข้ามขั้นตอนในการทำวิจัยครั้งนี้เพราะมีความจำกัดในเรื่องของระยะเวลา ในการทำการวิจัยครั้งต่อไปควรทำให้ถูกต้องตามขั้นตอนของการทำวิจัยจริง ๆ
2. ควรพิจารณาทำการวิจัยตัวแปรด้านอายุ ของผู้ป่วยเด็กที่มีต่อความสามารถในการดูแลตนเอง เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบว่าผู้ป่วยเด็กในแต่ละวัยต้องการการตอบสนองและการช่วยเหลือในด้านใด
3. ทำการวิจัยต่อเนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ โดยวัดความวิตกกังวลของผู้ป่วยเด็กร่วมด้วยเพื่อที่จะได้ทราบว่า ความสามารถในการดูแลของบิดามารดามีผลต่อความวิตกกังวลของผู้ป่วยเด็กอย่างไร